

Boxing, Astoria Pool, New York City, 1942. Fotograaf onbekend.

Raadsels van mannelijkheid

Gert Hekma

Midden op de foto deelt de ene jongen de andere een rake klap uit. Het zijn beide jongens die niet het lichaam hebben dat wij nu associëren met stoere bokkers. Hun grappige broekjes hebben zelfs een hoog nuchterig gehalte. Mij fascineren twee dingen aan deze foto. Allereerst de publieke vernedering die bijna alle mannen ooit ondergaan in zulke wedstrijden. En ten tweede de nogal uiteenlopende blik die de toeschouwers op deze openbare marteling werpen.

Lang geleden zat ik in een café in de Jordaan toen er twee jongens binnen kwamen. De één met een verformfaaide kop vol tranen, steeds stamelend 'ik heb verloren', terwijl de ander hem

met weinig succes probeerde op te beuren. In mijn voorstelling had de huilende jongen net een bokswedstrijd verloren. Ik had de geblesseerde verliezer gaarne getroost en geliefkoosd maar dat was uitgesloten: het zou me waarschijnlijk zelf een bebloede kop hebben opgeleverd. De verliezer had door mij weer een halve winnaar kunnen worden.

Waarom kunnen mannen elkaar wel kapot slaan maar des te moeilijker liefkozen? Isabel Mendelsohn heeft daar een korte film *Boxing match* (ca. 1975) over gemaakt. Twee mannen boksen in een ring met elkaar waarbij een publiek hen opgewonden aanvuurt. Het boksgewicht verkeert evenwel langzaam in een liefdesstrijd. Het fysieke gevecht verplaatst zich naar de toeschouwers die woedend op elkaar inhakken terwijl de bokscers elkaar beminnen. De zaal die zich eerst opgeilde aan de rake klappen, barst in woede uit op het moment dat de bokscers gaan seksen.

Van mannen die de strijd met andere mannen aangaan, legt altijd de helft het af. Ze willen zich bewijzen, maar ze blijven zitten met een ruïne van mannelijkheid. De meeste mannen blijven hardnekkig terugkeren naar het slagveld waar hun mannelijke eer meestal een nieuwe knauw krijgt. Het verwerven van mannelijkheid gebeurt op een strijdtoneel waar alle mannen wel eens het loodje leggen en een ruime helft in de regel verliezer is. In studies over mannen en mannelijkheid krijgen deze begrippen nogal eens ten onrechte een eenduidige betekenis. Misschien is mannelijkheid een begerenswaardige trofee waar ze gretig naar streven, de meeste mannen komen echter van een koude kermis thuis. Ze krijgen op het slagveld het harde bewijs dat ze niet meetellen als echte mannen.

Op de foto valt een grote variatie aan reacties op de rake klap te zien waar alle toeschouwers hun blik op hebben gevestigd. Sommige jongens staan er verveeld, maar zelfverzekerd bij, andere getuigen met hun blik van leergierigheid terwijl weer andere, zoals de vierde van links en de tweede van rechts, met angst en beven hun beurt afwachten. Het is niet aan iedereen gegeven om raak te meppen in de bokscing en waar de ene jongen graag wil leren, daar zou een ander die hier waarschijnlijk onder dwang van vader of vrienden gekomen is, het liefst de plaat poetsen. De reacties op het

verwerven van een mannelijke status zijn uiterst ambivalent en dat valt op deze foto goed te zien.

Zoveel jongens, zoveel houdingen. En waarschijnlijk evenveel interpretaties. Ik kan lang naar deze foto turen en me met verschillende blikken identificeren. Met de jongens die met afkeer de harde mannelijkheid beschouwen. En met de jongens die niet alleen slaan, maar er ook bij nadenken. Steeds blijf ik terugdenken aan die film *Boxing match* waarin de geilheid van de bokkers hun agressie uitvlakt.